

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Przegibek

Kod krajobrazu: 24-513.56-029

Położenie administracyjne: Gmina Rajcza, Powiat żywiecki

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Polany w strefie przełęczy Przegibek - kameralne widoki z tradycyjną zabudową (fot. Adam Kaliszek)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Przegibek
ID	1867
Kod krajobrazu	24-513.56-029
Typ, podtyp krajobrazu	5b - Hale wysokogórskie
Typ rzeźby terenu*	E - Krajobrazy górskie
Kod mezoregionu*	513.56
Nazwa mezoregionu*	Beskid Żywiecko-Kysucki
Typ krajobrazu naturalnego*	Gór średnich i wysokich
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Średniogórskie erozyjne - erozyjne: Regła dolnego
Kod podokręgu geobotanicznego*	H.1a.5.b
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Zachodniej Części Beskidu Żywieckiego
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	33
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Żyzna buczyna karpacka, odmiana zachodniokarpacka, forma regłowa
Kod regionu historyczno-kulturowego*	III.A.5
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Podhale, Ziemia Żywiecka, Nowotawska
Położenie administracyjne	Gmina Rajcza, Powiat żywiecki
Powierzchnia (ha)	30,83

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - krajobraz polany górskiej z przewagą zbiorowisk trawiastych położonej w Beskidzie Żywiecko - Kysuckim poniżej Bani (Przegibka) na przełęczu Przegibek.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na walory przyrodnicze, kulturowe i fizjonomiczne związane z tradycyjnym, zanikającym krajobrazem pasterskim z baczówką. Zachowane siedliska muraw o dużym znaczeniu dla flory i fauny. Pasterski krajobraz uzupełnia baczówka (schronisko PTTK o charakterystycznej formie). Walory krajobrazu podkreśla silna ekspozycja fizjonomiczna oraz rozległe widoki. Dodatkowo, uzasadnieniem jest ochrona (park krajobrazowy obejmujący ponad 50% powierzchni jednostki - uzupełniający wskaźnik ekspercki).

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Polana w strefie przełęczy Przegibek na grzbiecie z wyraźną powierzchnią zrównania pomiędzy kulminacjami wierzchołków stożkowych, jest położona w Żywieckim Parku Krajobrazowym (obejmuje najwyższe partie Beskidu Żywieckiego z masywami góorskimi o znacznej deniwelacji i dużych nachyleniach terenu, z przewagą muraw dawnych polan pasterskich zagrożonych współcześnie sukcesją lasu) oraz w obszarze Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH 240006 oraz PLB 240002 (duże znaczenie dla ochrony siedlisk przyrodniczych, roślin i zwierząt. Charakteryzuje się dużą różnorodnością form geomorfologicznych i zróżnicowaniem szaty roślinnej z dobrze zachowanymi zbiorowiskami góorskimi - siedliska z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz gatunków roślin i zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG). Jednostka jest położona w korytarzu ekologicznym Górna Wisła - Babia Góra.

Walory kulturowe

W granicach jednostki znajdują się pojedyncze obiekty związane z tradycją wypasu zwierząt (bacówka). Wyróżniającym elementem kulturowym jest schronisko turystyczne na Przegibku. Kapliczki Jezusa Frasobliwego i Matki Boskiej.

Fizjonomia krajobrazu

Teren o dużej ekspozycji czynnej - przebiegający niebieski szlak turystyczny stanowi atrakcyjny ciąg widokowy na panoramę Beskidów. Strukturę krajobrazu i jego walory fizjonomiczne kształtuje pasterskie użytkowanie terenu, z łąkami i bacówką. Otwartą polanę (przedpole ekspozycji) porastają też grupy drzew, tworząc kameralne wnętrza krajobrazowe. Na polanie znajduje się schronisko PTTK na Przegibku. Kulturowy akcent w krajobrazie stanowi drewniana kaplica. Przez obszar przebiegają szlaki turystyczne: niebieski Sól - przełęcz Przegibek oraz zielony Rycerka Górna Kolonia - Rycerka Dolna.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Droga polna – przysiółek Przegibek (fot. Michał Sobala)

ZDJĘCIE NR 2

Kaplica Podwyższenia Krzyża Świętego na Przegibku (fot. Michał Sobala)

ZDJĘCIE NR 3

Tradycyjne i dobrze zachowane zabudowania przysiółka Przegibek (fot. Michał Sobala)

ZDJĘCIE NR 4

Zabudowania przysiółka Przegibek (fot. Michał Sobala)

ZDJĘCIE NR 5

Tradycyjna zabudowa przysiółka Przegibek (fot. Michał Sobala)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

